
МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**Збірник
наукових праць**

**Всеукраїнської наукової конференції студентів,
магістрантів та аспірантів
присвяченої пам'яті професора Мороза І. Г.**

**„Майбутнє ветеринарної медицини, біології та
біотехнології”**

26-28 квітня 2005 року

Луганськ 2005

АСКАРОЗ СВИНЕЙ ТА БОРОТЬБА З НИМ

Гіптенко Р.А., студент 5 курсу, факультет ветеринарної медицини

Антіпов А.А., Утеченко М.В., кандидати ветеринарних наук

Білоцерківський державний аграрний університет, м. Біла Церква

Установлено, що аскароз свиней найбільше розпространений гельмінтоз свиней. Бровадазол в дозі 3,0 г на 10 кг маси тіла однократно являється високоєфективним антгельмінтиком. Аскарозна інвазія морфологічно проявляється розвитком гострого катарального ентерита і белкової зернистої дистрофії в печині і почках.

There was established that swine ascariosis is the most distributed helminthosis of swines. Brovadasol is a high-effective antihelminthosis when used in a dosage 3,0 gr. per 10 kg. of body weight. The ascariosis invasion is revealed by the development of acute catarrh enteritis and grainy protein dystrophy in liver and kidney.

Важливим чинником, що забезпечує високу ефективність свиначства є стійке ветеринарне благополуччя тварин, особливо щодо інвазійних хвороб, серед яких одне з ведучих місць за розмірами збитків належить аскарозу [1-3]. Особливе місце в сучасних умовах займає вивчення терапевтичної ефективності та економічної доцільності використання антигельмінтиків [4-6].

Мета роботи – вивчити розповсюдження, вікову динаміку, порівняльну ефективність бровадазолу та фензолу-К, а також провести патоморфологічні дослідження, які характеризують аскарозу інвазію свиней.

Матеріали і методи досліджень. З метою вивчення епізоотологічної ситуації з аскарозою інвазії відібрали проби фекалій від свиней різних вікових та виробничих груп. Для овоскопічних досліджень фекалії відбирали індивідуально з прямої кишки тварин. Всього було відібрано 121 пробу фекалій і досліджено у лабораторії кафедри паразитології Білоцерківського ДАУ комбінованим методом стандартизованим Г.О. Котельніковим та В.М. Хреновим з використанням насиченого розчину гранульованої аміачної селітри з густиною 1,3.

Дослід по вивченню антигельмінтної та економічної ефективності бровадазолу та фензолу-К провели на підсвинках 4-місячного віку спонтанно інвазованих аскарисами. З цією метою сформували 3 групи тварин. Поросятам першої дослідної групи використовували бровадазол у дозі 15 мг/кг за ДР або по 3,0 г/10 кг маси за лікарською формою.

Бровадазол виробляє німецько-українське виробничо-комерційне підприємство „Бровафарма“ м. Бровари Київської області. Препарат випускають у вигляді порошку розфасований у поліетиленові пакети по 1000 г і містить 5 % фенбендазолу.

Тваринам другої дослідної групи використовували фензол-К в дозі 7,5 мг на кг маси тіла за ДР або в дозі 0,35 г/10 кг за лікарською формою.

Фензол-К виробляє відкрите акціонерне товариство „Укрзооветпромпостач“ м. Київ. Препарат випускають у вигляді порошку, розфасованого у поліетиленові пакети по 15, 30, 100 та 200 г і містить 22 % фенбендазолу.

Антигельмінтики задавали з кормом у ранішню годівлю. Тварини третьої (контрольної) групи антигельмінтик не отримували. Всі три групи тварин знаходились в однакових умовах годівлі та утримання. Тестами для обліку ефективності лікування були екстенсефективність (ЕЕ) та інтенсефективність (ІЕ). За результатами зважування тварин, які проводились до лікування, а також через 30 днів після застосування антигельмінтиків обчислювали середньодобові прирости поросят.

Проведено розтин 3-х трупів поросят, відібрано кусочки печінки, нирок, кишечника, лімфатичні вузли брижі кишечника для гістологічного дослідження. Матеріал фіксували 10 % розчином нейтрального формаліну, зневоджували в спиртах, ущільнювали в целоїдині і виконували гістозрізи на санному мікроскопі. Гістозрізи фарбували гематоксиліном і еозином.

Власні дослідження. При вивченні епізоотологічної ситуації щодо аскарозу свиней в результаті овоскопічних досліджень у тварин виявили яйця аскарисів. По господарству аскарисами було уражено 42 голови, тобто ЕІ склала 34,71 % при ІІ 22,5 екз. яєць. Ми простежили за ураженістю свиней по кожній віковій групі і встановили, що вперше яйця аскарисів зустрічаються у поросят віком від 1,5 до 2-х місяців. ЕІ та ІІ становила, відповідно 8,33 % і 8,0 екз. яєць. Потім показники ЕІ та ІІ поступово наростали і у поросят віком 2–4 місяці, ЕІ та ІІ відповідно, становили 45,83 % та 23,2 екз. яєць. Максимально були уражені свині аскарисами віком 4–6 місяців. ЕІ при цьому становила 65,50 %, а ІІ – 34,8 екз. яєць. Потім показники екстенсивності та інтенсивності інвазії поступово зменшувалися і у свиней, які знаходились на відголівлі становили, відповідно, 35,48 % та 12,6 екз. яєць, а у свиноматок та кнурів-плідників – відповідно, 12,0 і 20,0 % та 4,3 і 3,0 екз. яєць.

З метою вивчення ефективності бровадазолу та фензолу-К ми сформували дослідну та контрольну групи свиней, які були уражені на 100 % яйцями аскарисів. ІІ коливалась у групах від 29,7 до 33,2 екз. яєць. На 12-й день, після останньої дачі препаратів, ми знову відібрали проби фекалій і встановили, що обидва використані препарати мали певний вплив на аскарозну інвазію. 100 %-ний ефект був отриманий при застосуванні бровадазолу.

З метою вивчення економічних збитків при аскарозі свиней були проведені зважування тварин, в результаті яких встановлено, що середня маса поросят першої та другої дослідних груп була більшою, ніж у тварин контрольної групи, зокрема, в першій групі на 4,85 кг або на 65,01 %, а у другій – на 3,56 кг або на 47,72 %.

Після проведення математичних розрахунків ми отримали, що найменший економічний збиток від зниження приросту живої маси був у першій піддослідній групі яким задавали бровадазол і він склав 45,60 гривень.

Запобіжні економічні збитки були більшими також у першій групі і вони становили 126,91 гривню. Найбільший економічний ефект на 1 гривню витрат був у другій піддослідній групі де застосовували фензол-К і він становив 6,67 гривні.

При проведенні патологоанатомічного розтину у всіх досліджуваних трупів виявляли типові зміни, які проявлялись: виснаженням, відставанням в рості та розвитку, незначним умістом жиру в жирових депо. У просвіті тонкого кишечника виявляли від 9 до 26 статевозрілих аскарисів. Стінка кишечника була потовщеною за рахунок набухання слизової оболонки, гіперемійована, із значною кількістю мутного тягучого слизу, в слизовій оболонці виявляли множинні діapedезні крововиливи. Брижові лімфатичні вузли перебували в стані гострого серозного запалення. В печінці та нирках виявляли ознаки токсичного впливу паразитів, що проявлялось розвитком білкової зернистої дистрофії різної інтенсивності розвитку. В усіх випадках виявляли реакцію капсули печінки, яка проявлялась наявністю характерних сизо-сірих плям по всій поверхні органу.

При проведенні гістологічних досліджень виявили наступні структурні зміни в досліджуваних органах. Тонкий кишечник – в підслизовому шарі, серозній оболонці розширені, кровонаповнені судини різного калібру, лімфофолікули кишечника в стані гіперплазії, епітелій слизової оболонки представлений, в основному, бокаловидними клітинами, частина яких злущена. Апікальна частина війок зруйнована. У просвіті кишечника значна кількість слизу з умістом злущених клітин, обривками слизової оболонки.

Брижові лімфатичні вузли – в кірковій речовині фолікули розрихлені і складаються з лімфоцитів на різних стадіях диференціювання. В центрі окремих фолікулів видно розширені й заповнені кров'ю судини. Синуси лімфатичного вузла нерівномірно інфільтровані серозним ексудатом і забарвлені в блідо-червоний колір.

Печінка – структури балок не видно. Гепатоцити різних розмірів, більшість із них мають просвітлену цитоплазму та ядра. Ядра більшості гепатоцитів також збільшені. Цитоплазма таких клітин мутна, або містить зернисту структуру (білкова зерниста дистрофія гепатоцитів).

Лімфатичні вузли – фолікули мають просвітлені центри і містять лімфоїдні клітини на різних етапах диференціювання. В центрі фолікулів різного діаметра судини наповнені кров'ю.

Нирки – більшість звивистих каналців кіркової речовини закриті набухлим епітелієм, цитоплазма такого епітелію напівпрозора, мутна, або містить дрібну зернистість. В просвіті окремих каналців виявляли оксифільну білкову масу. Подібні зміни, але менш інтенсивні, виявляли і в епітелії прямих каналців мозкової речовини нирок. Структурних змін мальпігієвих клубочків не виявляли.

Висновок. Найпоширенішим гельмінтозом свиней є аскароз. Найбільш ефективним препаратом у боротьбі зі збудником цього гельмінтозу є бровадазол у дозі 3,0 г на 10 кг маси тіла одноразово за лікарською формою або у дозі 15 мг на 1 кг маси тіла за ДР.

Аскарозна інвазія морфологічно проявляється розвитком гострого катарального ентериту, гострого серозного лімфаденіту та білкової зернистої дистрофії в печінці та нирках.

ЛІТЕРАТУРА

1. Пономар С.І., Антіпов А.А. Епізоотологія нематодозів свиней в Україні // Ветеринарна медицина України. – 1998. – № 5. – С. 30–31.
2. Дахно И.С. Распространение нематодозов свиней в степной и лесостепной зонах Украинской ССР в зависимости от технологии содержания животных в промышленных хозяйствах // Бюл. ВИГИС. – Вып. 43. – 1986. – С. 69–70.
3. Шеховцов В., Коростышева А., Мишарева Т. Современные методы профилактики и ликвидации основных гельминтозов животных в спецхозах и комплексах // Научные основы и передовой опыт предупреждения заболеваемости животных в условиях концентрации и специализации животноводства. – Харьков, 1979. – С. 73–77.
4. Антіпов А., Пономар С. Ефективність препаратів авермектину при нематодозах свиней // Ветеринарна медицина України. – 1998. – № 1. – С. 20–21.
5. Бут В. Новий ендопаразитарний препарат проти аскаридозу свиней // Ветеринарна медицина України. – 1998. – № 7. – С. 28.
6. Сафиуллин Р.Т. Лечебная и экономическая эффективность баймека при паразитозах свиней // Ветеринария. – 1997. – № 1. – С. 38–40.

УДК 619:617-001.3:636.2

ТРАВМАТИЗМ КОРІВ ТА ЙОГО ПРОФІЛАКТИКА

Гламазда С.В., студент 4-го року навчання ступеневої підготовки факультету ветеринарної медицини

Нагорний В.В., доцент

Білоцерківський державний аграрний університет.

У статті розглянуті питання використання ізатизону та мазі "Левомеколь" для лікування флегмон у корів. Встановлено, що запропонований метод лікування дозволяє прискорити видужання хворих тварин. З метою профілактики травматизму необхідно покращити умови утримання тварин.

Травматизм корів – найбільш поширена група захворювань із усіх хвороб незаразної етіології. За даними [1, 2] встановлено рівень травматизму у корів становив 37,5–54,6 %. В більшості випадків причинами його виникнення є порушення правил утримання тварин їх годівлі, і експлуатації [3]. Під травмою (пошкодженням) розуміють анатомічні, морфологічні чи фізико-хімічні, біологічні і функціональні порушення в тканинах і органах тварин, обумовлені одночасним або тривалим повторним впливом механічних, фізичних, хімічних, біологічних та інших патогенних агентів [4]. В.Кравчук [5] вказує, що корови травмуються на полонинах, рідше на пасовищах, огорожених дротом. Переважно, це травми у вигляді ран, з порушенням